

STOLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezdor, izmami nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 18 gld., za pol leta 8 gld., za četrto leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina zuasa.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Franca Kolmana hiši „Gledališka stolba“.
Upravništvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nemšk napuh.

Česki patriotje so te dni v deželnem zbornici v Pragi nastopali z uprav kavalirskim političnim takтом in brez dvombe pridobili si zaščitno tega v vseh trezno mislečih in poštenih političnih krogih spoštovanje in priznanje. Stopivši v zbornico ostavili so bili pred uhodom vse gremke spomine na nemškega terorizma pretekli dne in leta; zapeljivi čut maščevanja, ki bi se jih bil tako lahko polastil ob zavesti, da je po sedaj moč glasovanja na njihovej strani, ta se je bil umaknil jedino merodajnej misli, da je delati na blaginjo in srečo kraljevine Česke ter skrbeti za ljubi mir v deželi. Že to, da Čehi ni misel, nemškim svojim sedeželanom hudo povračati s hudim, zaslusi hvalo. Ali zgodilo se je več. Šli so ter podali sovražniku roko, močnejša stranka ponudila je slabšej stranki mir in spravo, mnogo njenih predlogov v zbornici in zunaj nje merilo je naravnost na to, da bi se doseglo in zatrilo sporazumljenje na podlagi jednakih pravice, da bi se odsehal nobene naravnosti v Českej ne godila krvica. In tako postopanje zmagovalca z zmaganim vzbudit mora splošno obudovanje, taka sama sebe zatajujoča politika dela Čehom vso čast, daje poroštvo za mirno in uspešno delo v deželi, ter je jedino prava v našej Avstriji.

Ali kakšen odmev je našla nesebična ta politika v nasprotnem nemško-liberalnem taboru? Zastonj je dr. Rieger z lastno si zgovornostjo razsvetil sedanjem situacijo, naslikal nasledke 20letnega boja, pogubnega na vse strani javnega avstrijskega življenja, boja, ki tudi nemško-liberalnej stranki ni sezoril drugega, nego sramoto na vseh končeh, posmeh doma in na tujem. Vsi ti razlogi neso nječesar pomagali, Vsa nemško-liberalna mizerija „pemškim“ poslancem ni odprla otij, da je bolj modro, radovoljno odložiti nepotrebno orožje, nego čakati časa, ko bodo vsled pravilnega teka stvari v to prisiljeni. Odbili

so vse spravljive ponudbe s česke strani — najbrže v nadaji, da pride zopet mesija, ki jim pomore z manjšino viadati večino, boriti se za krvico v protivju z vesoljnim izobraženim svetom.

Kje je takemu trdovratnemu početju iskatirva in uzroka? Kje drugje, ako ne v tistem nemškem napuhu, ki ne trpi nobenega drugačega poleg sebe, ki ne spoštuje nobene naredbe, ki sam va-se zaljubljen smatra vse drugo za nekako sredstvo, s katerim, če tudi „inferijornim“, on sam živi v časti in zabavi? Ali ni le temu napuhu zapisovati, ako se nemško-pemski poslanec dr. Russ tako daleč spozabi, da gre poročevalcu česke večine dru. Brafu očitat, zakaj da je poročal v českem jeziku, češ, da ga tako vsa levica ni razumela, da pa je sporazumljenju prvi pogoj ta, da se drug drugačega razumemo? Risum teneatis!

Ta izjava žalibog ni originalna. Humoristični ta „mol“ godejo avstrijski naši Nemci že leta in leta, po njem smo Slovani že dovolj plesali; ta pesen je tudi kriva vse disharmonije med avstrijskimi narodi. Nemščina vam je vsem potrebna, — zlasti tedaj, kadar nam Nemcem odgovarjate, v naš dobček, da vas bomo razumeli; nam pa vašega jezika znati treba ni!

Hvalo Bogu, tudi v Nemcih prodira prepričanje, da tako „sporazumljenje“ v človeški družbi nema pravice, nema obstanka. „Sporazumljenje“ v tem smislu je pravemu sporazumljenju za največje na potje. In kdor po teh načelih deluje, kdor tako „sporazumljenje“ zagovarja, taisti škoduje svojej stranki, škoduje celej državi. Avstrijska notranja zgodovina zadnje dobe dokazuje to na vsakej strani. Čuditi se je torej, da nemško-liberalna stranka neče uvideti tega niti s svojega strankarskega stališča, niti z avstrijskega, blaginjo vseh narodnosti objemajočega gledališča, da s svojo jezikovno trditvijo zapira „a limne“ pot do vsakaterega pametnega sporazumljenja in izmirjenja v Avstriji!

Za tega delj pa avstrijskih Nemcev, ki se držijo tacega prevzetnega, po Riegerjevih besedah „impertinentnega“ programa, nihče ne pomiluje, ako tožijo, da so tuje na domačih tleh, tuje na Českem, tuje na Kranjskem in po drugih čisto slovanskih deželah. Kdor se ni odvadil trezno mislit in samostojno soditi, temu je pač jasno, da uradnik — ta dela največje lamentacije — v deželi, kjer prebiva nemški narod, kadar ima z občinstvom opraviti, z nemščino svojo toliko izhaja, kolikor n. pr. s španškim ali kineškim jezikom. Kdor se je torej učil le nemškega, ta je samega sebe po lastnej krivdi, nikakor pa ne po tujej, spravil ob vse službe, kjer je opraviti s slovanskim narodom. Tako veli zdrava pamet. Kdor tega ne uvidi, „est homo insipiens“ in njemu ni več pomoči. Narod se ne bo nemščine učil zaroljo zložnosti nemškega uradnika, zavoljo komoditete njegove tudi ne bo opuščal in zapravljal svojih pravic. Ni to, ni ono kratko malo ne gre, ker ni mogoče! Ako teda hoče Nemec biti univerzalen in v Avstriji domač, ne sme si domišljevati, da njemu v mnogojezičnej Avstriji tega ali onega slovanskega jezika ni treba, češ zato, ker je nemščina njegova svetovni jezik. Izobražen Slovenec se je priučil nemščini, braneč ob jednem svojo materinščino, tako tudi Čeh, Poljak, ker to je potrebno, in to jim daje v Avstriji univerzalnost. Se ve, da je lože in bolj v ceno, zabavljati po časopisih na nemške narodnosti in očitati jim omenjeno obzorje, nego li pečati se z resnim delom, sprejavljati pot mirnemu občevanju, kakeržno mora biti med narodi jednega in istega cesarstva, katerega presvetli glavar sam nam s celo dinastijo vred baš v učenji vseh avstrijskih jezikov daje najlepši vzgled. Ali ker nam omenjeni prizori iz českega deželnega zbora kažejo, da naše vrste Nemcev ni še misel, vzbudit se iz svojih dozdevnih sanj in duševne le-nobe, zato tudi še ni vpanja, da bi prenehade tožbe

LISTEK.

Pismo iz Pariza.

Spolnila se mi je želja, kojo sem že dolgo gojil, želja namreč, videti največje mesto na kontinentu, videti mesto, ki je središče modernega sveta in napredka, ono mesto, katero mi je zgovoren prebivalec mesta Nancy v vagonu prav dobro lakočno karakteriziral, rekši: Paris est le ciel et l'enfer (Paris je nebo in pekel). Hvala visokemu ministerstvu, ki mi je gmotno pripomoglo k temu, in pa največ moderni iznajdbi, železnici, dospel sem pred 10 dnevi v ta pekel in nebo. Potoval sem cel teneden iz Dunaja sem, akoravno bi bil s takozvanim bliskovnim vlakom labko v 36 urah despei. Ker je pa taka vožnja predraga, in ker nesem borsni spekulant, da bi morda kako nsglo hausse uporabil, peljal sem se rajši s poštnim vlakom polagoma do Solnegrada. Pravijo, da mora človek v poseben srečnem trenutku rojen biti in poseben ljubljenc Jupitra Pluvija, da ima lepo vreme, ko si hoče

ogledati krasno ležeče mesto Solnograško. Jaz sem gotovo jeden teh srečnih, ker meni je čmerni mokri bog celo dva cela dneva pripustil brez dežja, za kar sem mu jako hvalen; ta dva dneva ostala mi bosta vedno v spominu. Ker je drugi dan po noči začelo lititi, odpeljal sem se naprej do Monakovega, kamor sem rano dospel. Tudi tukaj mi je bil oni bog precej milostljiv in mi pripustil, da sem si ogledal lepo glavno mesto Bavarije. Kakšenkrat me je vender s kratko ploho opomnil, da ni le mesto imenitno, marveč tudi pivo. Jaz sem ga ubogal in se pred dežjem skril v znateni „Rathhauskeller“, kjer sem po dolgej borbi vender vrč ugrabil in si ga sam iz velikanskega soda natočil. Ogledal sem potem mesta Stuttgart, Karlsruhe in „die wunderschöne Stadt Strassburg“. Tuksj sem najprvo slišal francoski, ali ne prave francoščine, ampak neko me šanico francosko-nemško. Tako na postaji me napade cela druhal s čudnim negotrom: „Omnibus gefällig, s'il vous plaît“. Od Strassburga do Nancyja imel sem jeko prijetno društvo, namreč omenjenega prav zgovornega kupca iz Nancyja. S čudovito jezično spretnostjo govoril mi je o politiki, o lepoti

dežele burgundske, kako tam sol kuhajo itd. Ko smo se že bližali Nancyju, začel mi je dajati dobre nauke in svete, kako naj se v Parizu vedem, kje dobim najboljšo jed in pijačo dober kup; njegove zaduge besede so bile: „Varujte se Parižkega pekla, gospod.“

V teh desetih dneh sem se prepričal, da je imel mož prav. Po ulicah, posebno pa po boulevardih je tak peklen skropot in vrišč in šum od brezštevilna ljudstva in vozov vsake vrste, da človek skoro ogluši, gotovo pa ga glava boli, ako ni vajen temu. Iz tega pekla se pa lebko reši, ako ustopi v jedno stoterih cerkev, ali v galerijo ali muzej, ali biblioteko, kjer so nakopičeni na tisoče zakladi nebeske umetnosti in znanosti. Ni moj namen, tukajšnje življenje ali pa dela umetnosti popisovati, bilo bi tudi zaman. Namen moj je, nekaj o tem spregovoriti, kar mene kot učitelja najbolj zanima, namreč o tukajšnjem šolstvu in o odgoji mladine, kolikor sem imel do sedaj priležnosti opazovati. Govoril budem le o srednjih šolah; tukaj jih imenujejo collège in lycée, jednakako našim gimnazijam in realkam. Ali tukajšnji collèges in lycées so veliko drugače ure-

„zatiranega nemšta“, da bi obmolknila pesen o superioriteti in hegemoniji, da bi zavladala vserod v Avstriji mir in sprava.

Danilo.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 21 avgusta.

NJ. VELIČANSTVO prešviti cesar podal se je v ponedeljek večer iz Išna, kjer se je mudil več nego mesec dni, v svojo rezidenco, kjer se je udeležil včerajšnjega ministarskega soveta. — Cesarjevič in visoka njega soproga obhajata danes in včeraj dva godov. Včeraj je bil namreč imendan cesarjevičine Štefanie, danes pa praznuje cesarjevič Rudolf svoj rojstni dan. — Ob veseljem dogodku, ki ga skoro pričakuje cesarska obitelj in z njo vsi avstrijski narodi, podelilo se bude baje mnogo amnestij, katerih bodo neki v veliki meri deležni iz Črnejegore vrništi se Krivošijenci.

Gališki namestnik viteza Zaleski dospel je v ponedeljek na Danaj; prihodnje dni storil bude cesarju svo o obljubo. — Njega naslednikom, podpredsednikom gališkega namestništva imenovan je dozdanji načelnik prezidjalnega bureau a, dvorni svetnik Hermann Löbl.

Vlaščje diržave.

Pred svojim odhodom izdal je **srbski** kralj ročno pismo, v katerem se izrečeno poudarja, da ministarskemu sovetu za kraljeve odšotnosti ne pristuje pravica podeleti amnestijo, imenovati častovike, deliti rede ter nastavljati ministre. Jednako pismo kralj nikdar ni bil izdal in nekateri vidijo v njem nekako nezaupanje sedanjemu ministerstvu, drugi pa izvajajo iz tega ročnega pisma, da se je ministarski sovet od kralja pooblastil, da sme, ce bo treba, tudi skupščino razpustiti in odrediti obsedni stan.

Rimska „Opinione“ pr. občuje senčeno pismo, došlo je, kakor trdi od dobro poučene strani iz Bečolina, v katerem se prorokuje bližnja vojna. Vse da sili k temu; Nemčiji pretiti Holandija in Belgija, vedoč, da ste bili zabarantani; ravno tako po revanchi hrepeneča Francija in pa Rusija. Može, ki so zdjedili Nemčijo, poznajo nevarnost in nedajo umreti, ne da bi svojim dedičem zapustili veliko, na veče močno domovino. Oti rimejo Avstrijovo politiko, ki je protivna tradicijam Ruske, da bi slednja prouzočila vojno, vsled katere bi po hitrih nemško-avstrijskih zmagah Rusija bila ponizana ter zmagovalca ma dana prilika, priskočiti mej tem Francijo v sakah imajoči tretji vlasti ter tudi to poraziši. „Opinione“ dostavlja, da je ta plan Bismarcka vreden, igra pa da je jako nevarna. — Ruski poslanik Uexküll dospel je v Rim. Nekateri trdijo da zato, da zadobi od Italije pojasnenje, kako se bode ravnala o predstoječih važnih dogodkih. — „Osservatore Romano“ objavlja pismo papeževu do treh kardinalov, predsednika vednostnega odseka, Vatikanskega kuižničarja in arhivarja sv. Stola, da naj pospešuj kar možno priučenje zgodovine, ki je najboljša apologija papežtva. V ta namen jim naroča, da imajo biblioteko in arhive Vatikanske odprieti vsakemu, kateri se hoče iz njih učiti ali prepisati nahajajoče se listine.

V **Spanijo** povrnil se je zopet prejšnji red. Ne v Cataloniji in tudi v Valenciji ni več ustašev. — Včeraj udeležil se je kralj topničarskih manev-

jeni kakor naše srednje šole. Ne budem razlagal organizacije tukajšnjih srednjih šol, ampak namenil sem se, popisati samo jedno šolsko slavnost, pri kateri sem bil včeraj navzočen, namreč slavnostno razdelitev daril v „Lycée Charlemagne“, jednej najbolj znamenitih in najbolj obiskovanih srednjih šol, ki ima čez 1000 učencev. Pri nas so jednake slavnosti in razdelitev daril mej najboljše učence že davno odpravljene, ker je večina naših pedagogov zoper nje, kot da bi bile nepedagogične in mladini škodljive. Jaz bi mislil, da imajo vender francoski pedagogi v tem oziru prav, ki obhajajo konec šolskega leta z veliko svečanostjo in ki razdele mej pridno mladino na tisoče lepih in koristnih knjig.

Pri tej priložnosti spominual sem se živo na osi čas mladih let, ko sem v tretjem razredu ljudskih šol kot „premifar“ dobil iz rok Goriškega knezo-nadškofa samega majhne molitvene bukvice. To je bilo veselje! In godba (dve trobenti in dva kotla) je zadonela, ko je učitelj moje ime zaklical. Ono leto bilo je zadnje leto premiji.

Kako vse drugačne so tukajšnje slavnosti konč šolskega leta!

Minister javnega nauka (le ministre de l'in-

struction publique) imenuje vsakrat posebnega predsednika, in temu asistenta, uda francoske akademije. Znamenito je, kakor predsednike je minister letos izvolil; naj tukaj nekatere navedem: Na Lycée Louis-le-Grand Ernest Renan, ki je „anathéma“ zaradi knjige: Vie de Jésus. Na Lycée Charlemagne znamenit pisatelj Edmond About, poznan po več spisih, kakor: „La question romaine“. Na Lycée Saint-Louis svetnik najvišje sodnije Sverres. Na Lycée Henri IV Ferdinand de Lesseps, celemu svetu znani inženir. Na Lycée Condorcet minister pošt in telegrafov M. Cochery.

Pri tej slavnosti mora jeden izmej profesorjev zložiti in čitati govor (le discours d'usage). Zanimivo je, kakor themata so si govoreči izvolili; na pr. republikansko devizo: Liberté, Egalité, Fraternité; Notre caractère national; l'Ecole, son esprit, sa moralité, sa discipline; les Rapports intimes et affectueux, qui doivent unir les maîtres et leurs élèves itd.

Slavnost na Lycée Charlemagne, pri kateri sem bil, trajala je cele 3 ure. Velika dvorana (telovadnica), lepo ozaljšana, bila je natlačena učencev in ljudstva. Na vzvišenem odru bilo je nad 80 se-

profesorja Ljudevita Prohazke — akopram je dovelj živce na smeh podražil poslušalcem — vender — uloga profesorja njemu ni bila po kroji.

V drugi igri dobili smo priložnost občudovati dramatično neustrašenost gospodičine Franje Medvedove (Marije Zoričeve) — kateroj je gospod Fran Stelè prav pohvalno sekundiral v osobi „Lazarja Malinščaka“. — Vsega priznanja in pohvale vredna pa je bila gospica Tončika Albrechtova, ki je z gospodom Josipom Stelètom imela po pravici jedno najtežjih in glavnih ulog; — pohvaliti jo moramo tem bolj, ker je včeraj še le v drugo nastopila in vender bilo je njen igranje izredno sigurno, dobro premišljeno in vseskozi gladko dovršeno. Saj prid in veselje storita vse, in to dokazala je gospica včeraj v bistroumnej hišini Zofki. Prijetni mili njen glasek ojačil in okreplil se bo kmalu na odru in slovenska Talija dobila bode zopet jedno izvrstno moč več. In kakor omenjena gospica storil je gospod Josip Stelè vse, kar je bilo v njegovej moći. — Kot sluga Ivan bil je zopet v svojem elementu in ker je že kos dovršujočega se igralca razumel kaka pohvala mu gre, ako rečemo, da je bil „priden“ in da hočemo mu njegovega prvega profesorja popolnoma pozabiti. — Kot ljubezniv in trudopolni podprtalec čitalniški znan je itak že in dovoj priljubljen po vsem Kamniku. — Hvala mu obila!

Tako deli smo vestno „vsakemu svoje“. Ko ste bili igri končani, čulo se je mej poslušalci splošno obžalovanje, da nam ni priložnost večkrat, vsaj vsaki mesec, slišati naših izvrstnih diletantov, koliko dramatičnih zakladov žali Bože na ta način leži zakopanih, ki bi, zdaj ko se dan krajša in večeri že postajajo neprenesljivo dolgočasni, marsikako urico pomagali na najlepši način razkratkočasiti. Pa bi bilo tudi v veliko korist splošnej omiki.

Kaj je lepšega, ko vaditi se v mili materinsčini na odru? Da vender že jedenkrat poneha ona priskutna prava babilonska zmes „kranjska špraha“ (sit venia vebo), katero žal! še marsikateri pri nas tako rad kultivira. Da bi jej že vender jedenkrat ubranili uhod do našega nežnega spola!

Kje pa je večja in lepša prilika priti tem nedostatkom slovenske mladine v okom, kakor ravno na odru?

Pa ne samo jezik se v igranji liči in lepša, tudi srce postaja blazje; in starišem ki svoje mladeži ne puščajo v Čitalnico, bodisi da bi igrali, bodisi da samo poslušajo, smelo bi se očitati, da ne znajo svoje mladine dostenjno dobro odgojevati. — V imenu veliko iskrenih veljavnih Slovencev in skrbnih domoljubov držnem tedaj prositi tu očitno vse naše slovenske „očete“ in preskrbne naše „matere“, da v prihodnje ne branijo svoje mladini obiskovati in igrati v Čitalnici. Le na ta način dobila bode slovenska narodna Čitalnica dovelj močno podslombo in zginilo bode vse sovraštvo in vse prizadetje na-

dežev pripravljenih za profesorje Lycéja in za ude akademije in za mestne očete. Sedeži predsednika in dveh asistentov bili so vzvišeni od drugih. Pred odrrom dve veliki mizi polni daril (knjige, svetinje zlate in srebrne, lavorikovi venci). Na dvorišči postavila se je vojaška godba v polnem številu (kakih 50 mož). Ko so se bližali profesorji, vsi v ornatu (talar, visoke barete z zlatom obrobljene, svileni pas s hermelinovo kožo čez rame), zasvirala je godba marsellaiso. Ko so zaseli sedeže, pričel je govornik, čisto mlad profesor, svoj govor, v kojem je razlagal devizo: Liberté, Egalité, Fraternité, s takim ognjem in s tako zgovornostjo, kakeršne je le mlad Francoz zmožen. Govor je trajal 3/4 ure. Da ploskanja ni bilo ne konca ne kraja, se razume. Posebno je pa mladina burno ploskala ju kričala. Ko je godba zopet začela svirati, pomiril in utihnil je krik tako, da je mogel predsednik, Edmond About, akademik in predsednik literarnega društva vse Francije, svoj govor pričeti, ki je bil res izvrsten po obliki in vsebin. Zopet ploskanje in vrišč in godba. Sledila je razdelitev daril. Profesor klical je ime premijanta, godba je intonirala. Mladenič stopil je na oder pred predsednika, šolski strežnik poda

ših političnih nasprotnikov — uničiti glavni steber slovenskega rodu in njega omike.

Vam pa, vrle gospice, ki ste ostale zveste slovenskej Taliji budi še jedenkrat zahvala najprisrenejša in burni živile slovenske gospice v Kamniku iz vseh prsij polana. — Združite se zopet v složnosti in pokažite, da vam je ljuba, mila in draga slovenska dramatika; saj sad ter plačilo za trud gotovo ne bosta izostala.

Obila hvala in priznanje pa budi tudi našum krepkoglasnim „Lirašom“, ki nas, kakor že omenjeno, tudi ta večer neso pozabili in zapeli nam dve jake s pohvalo sprejeti slovenski pesni.

Navzočni.

Od Sotle 16. avgusta. [Izvirni dopis.] Zopet se je — žalibog! — ugnezdiла v lepem slovenskem kraji nova krajna skupina nemškega „Sulferajna“. V sredo 8. t. m. večer pridrđral je znani Mihelitch, ki se še do zdaj ni očistil grdobnega madeža, kojega mu oponašajo, s svoimi pomagači in zavezniki s Ptua v Rogatec, da bi tukajšnje prebivalce ulovil v svoje zanke, kar se mu je zares posrečilo. Prišli so pa tudi nemškutarski odpadniki iz Slatine, recte iz fare sv. Križa pri Slatini, da bi pomagali zatajevati svoj materni jezik slovenski. In glej! žalibog spravili so tudi dva kmetiča z dobrimi besedami in obljudbami na svojo stran, da sta prišla z njimi v svoji slepoti delovat proti svojemu lastnemu jeziku in narodu in da sta se podpisala z drugimi vred kot uda te nove krajne skupine, ki je že 51. na slovenskem Štajerskem. Imajo li ti ljudje kaj domljubja v sebi? — Mislim, da ne. Lepše bi bilo, ako bi nekateri teh gospodov, vlasti pa g. J. Ogriseg (recte Ogrizek) kot župan čisto slovenskega kraja, raji bili doma ostali. Posebno po nepotrebnem pak se je g. dr. Hoisel utikal v to reč. On moral bi kot sin slovenskega učitelja, rojen na Slovenskem v Križevski fari, najpričer biti, ki bi deloval v tem, slovenskih stebrov tako potrebnem kraji za slovenski jezik in za narodno reč. A kaj se je zgodilo? Prvi je ustal, a ne za slovensko reč, ampak da je stavil predlog, da se naj za zdaj osnuje krajna skupina, ki bo svoj sedež imela v Rogatci, kjer se bode v kratkem tudi v Slatini nova osnova; obljudbil je že tudi za naprej tej novej skupini več kot petdeset udov. Torej kmalu jo imamo pričakovati. Kam meri vse to in kakšen konec hoče imeti? — Ali misijo oni gospodje zares, da se bo dala v tem kraji slovenščina zatreći? Ali misijo, da tukajšni Slovenci spijo ne glede na svojo prihodnjost? — Gotovo, da ne! Treba je le krepkega ponosa in visoke navdušenosti za našo stvar. Zatorej kmetje, posebno Križevske fare, bodite pametni, imejte odprte oči, ne dajte se oslepariti z lepimi besedami, ne delajte proti svojemu lastnemu jeziku, ne pozabite, da ste rojeni Slovenci, ne dajte si zatreći svoj največji zaklad, svojo narodnost! — Vzemite si v izgled kmetiča očeta, ki je v sredo večer v Rogatci sedel v

predsedniku darilo in lavorikov venec, kojega predsednik premijantu na glavo pritisne, potem mu poda roko in ga poljubi na obe lici. Ta ceremonija ponavlja se pri vsakem, toda ne le predsednik, ampak vsak profesor lahko to ceremonijo opravi; premijant ima pravico, si profesorja izvoliti, koji mu venec na glavo dene in koji ga poljubi.

Razdelilo se je svetinj in knjig gotovo za 3 do 4 tisoč frankov. Omeniti moram, da so dobili učenci za vsak predmet posebe darilo in, kdor je dobil prvo darilo za najboljši spis v francoskem jeziku, tega je predsednik sam poklical in mu izročil darilo z navadno ceremonijo.

Vprašal bo morda marsikateri, kdo pa dá ta darila, morda država? Ne. Največ daril podari društvo onih mož, ki so obiskovali ono šolo; ti imajo fond, iz kojega se ta darila nakupijo. Potem je veliko privatnih mož, bogatinov, ki naklonijo pridni mladini darila.

Da take stvari spodbujajo marljivost in ljubezen do domovine, kdo bi to mogel tajiti! Le tako je mogoče vzgojiti jednak patriotizem, kakeršnega nahajamo pri francoski mladini.

A. Laharner.

zunanji sobi, mej tem ko so v notranji sobi go spodje Nemci in nemškutarji popevali „das deutsche Lied“, in s krepkim glasom ugovarjal rekoč: „Rogatec ne bode nikdar nemški, nikdar!“ — Prav je imel, čisanja in spoštovanja vredni so vsi taki možaki narodnjaki. — k.

Domače stvari.

— (Za pogorelce v Velikem Trnu) dovolil je deželni odbor 150 gld. podpore.

— („Tagespost“) v svojej včerajšnjej številki priobčuje telegram iz Ljubljane, da bode dež. predsednik g. baron Winkler ostavil Ljubljano, ter prevzel mesto sekcijskega načelnika v ministerstvu. Ta vest razglaša se kaj marljivo po Ljubljani in v nekem uradu bilo je včeraj in danes že veliko veselje. Te vrste govorce pri nas neso nič nena-vadnega, kojti „česar je srce polno, to tudi usta govoré“ in naši fakcijozni krogi spravili so že celo čredo jednakih „rac“ mej svet. Kdaj so že znali, da bode g. baron Winkler namestnik v Trstu itd., a v našo posebno radost vidimo ga še vedno mej nami. Tudi takrat bode menda prezgodnje veselje fakcijoznih krogov splaval po vodi in „Tagesposta“ bode za jedno blamažo bogateja, kar se pa tiče njene verodostojnosti, pa še siromašneja nego do sedaj.

— (Za Št. Kocjančičev spomenik) nabranih je po zadnjem izkazu v „Soči“ 136 gold. 50 kr.

— (Kmetijski krožek v Šent Juriju na južnej železnici) sestavil je ter je po gosp. dra. Vošnjaku izročil ministerstvu poljedelstva prošno, da se izda kmetijsko berilo za slovenske nadaljevalne šole. To prošuo je ministerstvo rešilo z izredno brzino javljajoč, da potovalni učitelj za Kranjsko g. E. Kramar že izdeluje to prepotrebno knjigo, da bode morebiti že tekom t. l. za tisk go-tova in da bode ministerstvo, ko mu dojdejo na daljna poročila, takoj se izjavilo, bi li in kako pre-pustilo to knjigo za natis. Kolikor nam je o tej knjigi znanega, smemo se nadejati kako dobrega učila. Knjiga dogotovila se pa načelu: razdelitev dela, vsaka stroka imej svojega zastopnika. Kmetijstvo piše gosp. E. Kramar; Vinšto in kletarstvo g. vedja R. Dolenc; Sirarstvo gosp. župnik Mesar v Bohinji; Čebelarstvo g. kaplan Zupan na Blebu. Prvotna misel rodočubov v Šent Juriju bila je ta, da bi se ta knjiga izdala po držbi sv. Mohorja, proti primernej podpori od strani vlade. Tako bi prišlo 28.000 izvodov mej slovenski svet in lehko bi se še par tisoč tiskalo posebe, da bi bila knjiga pristopna vsacemu. Tudi mi smo mnenja, da bi se ta prepotrebna knjiga na noben drug način jednakano ne razširila. Meročajne gospode ta in onkraj Karavank prav srčno prosimo, da bi delovali v tem smislu.

— (Družba rudečega križa) poslala je za „transportno kolono“ št. 16 v Ljubljani 16 svojih izredno praktično in po najboljših skušnjah izdelanih voz. V vsakem vozu je prestora za štiri težko ranjene, lahko ranjenih pa ima več prostora. Z vozovi prišla je tudi vsa oprava, vse razne potrebščine, niti na sveče se ni pozabilo. Vozove, ki se branijo v družbenem poslopju na polji Ljubljanskem, izročil je osobno družbeni tajnik gosp. major Sluka. S temi vozovi učili se bodo službe naši veterani, katerih je 60 za transportno kolono izbranih.

— (Iz Metlike) se nam piše 20. avgusta: Rojstni dan Nj. Veličanstva slavili smo dopoludne z sv. mašo, popoludne s prav živahnim banketom, potem s kegljanjem in nazadnje s splošnim plesom v Čitalnici, kjer se je hvalevredna sprava dosegla, katero so nekateri tukajšnji sebičneži in hinavci nekoliko let ovirati znali. — 23. t. m. naredi Čitalnica izlet na prekrasni Podzemeljski vrh in 26. t. m. bo Trifarško proščenje (žegnanje), popoludne pa shod, katerega sklice g. državni poslanec Pfeifer.

— (Veliko premiranje konj v Žavci) bode 1. septembra t. l. Razpisanih je vsega vkupe 34 daril v srebru, v skupnem znesku 535 gold. —

V 2. dan septembra je konjska dirka. Komur do-

pušča čas, naj ne zamudi teh dveh dnij, ter se po trudi v prijazni Žavec. Razen krepkega konjskega plemena Savinjskega pouči se lahko tudi o hmeljoreji, katra je v Žavci že tako važna, da se že včerašnja N. Fr. Presse v gospodarskem oddelku ž njo peča.

— (Iz Cirknice) se nam piše v 20. dan t. m. Ta teden se bode pričela voda oltakati v požiralniku, v tleh jezera ležeče. Pričel se bode torej znameniti ribji lov. Prijatelje te čudesne naravni prikazni vabimo torej priti na ogled. — K.

— (Iz Mokronoga) se nam piše 20. avg.: Ob 6. uri na večer je zadnji četrtek strela ubila v Dobravi pri Škocjanu posestnika Josipa Barliča s konjem vred, ko se je peljal domov; čudno je, da se druzemu konju nič ni zgodilo.

— (V Velikih Žabljah) na Goriškem ustanovilo se je bralno društvo.

— (Goriška ljudska posojilnica) napreduje prav lepo. Vedno več oglaša se posojila potrebnih, tako, da je v blagajnici navadno malo denarja. Rodoljubne kapitaliste opozarjam, da podpirajo slovenske posojilnice, v katerih je denar jednakovaren kakor v hranilnicah, a nosi večje obresti. V obče so pa posojilnice sedanju času in brzemu prometu prikladnejše nego hranilnice, tedaj tudi zaradi tega podpore vredne.

— (Iz Bolca) poroča se v „Tr. Zg.“, da je v 16. t. m. popoludne bila ondukaj grozna nevihta in toča, ki je napravila veliko škode. Nevihta bila je tolika, da je senen voz, v kateri sta bila uprežena dva vola, vrgla v 150 metrov globok prepad.

— (Vabilo) k besedi, katero priredi Kobariška narodna Čitalnica v nedeljo dne 26. avgusta v Žganovej dvorani ob 8. uri zvečer. Spored: 1. Večernica, moški zbor s tenor-solo. Dr. G. Ipač. — 2. Govor. — 3. Zvezdicam, mešan zbor. H. Volarič. — 4. Igra: „Nemški ne znajo,“ v 1 dejanji. — 5. Sladka kislica, moški zbor. Avg. Leban. — Po besedi domaća zabava, ples, petje, umetnai ognji. Ustoppina k besedi 20 kr., k plesu 1 gld. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

— (Dober dovtip.) Čitamo v „Slobodi“, da so demonstranti v Zagrebu metali grbe z magjarskimi napisi v „Potok“ rekoč: „To je magjarsko Primorje!“

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 21. avgusta. Cesar v maršalskej uniformi z velikim križem Takova-reda, spremiljan po pobočniku grofu Rosenbergu obiskal je ob 11. uri kralja srbskega in bil pol ure pri njem. Deset minut pozneje je kralj srbski spremiljan po generalu Catargi-ju napravil protobišk.

Dunaj 21. avgusta. Včeraj popoludne bil je rodbinski diner na osem kuvertov pri cesarjevičini v Laxenburgu. Srbski kralj dospel včeraj popoludne in bil v hotelu po generalnem pobočniku v imenu cesarja pozdravljen. Vzprejel je pozneje ministra Kalnoky-ja.

Dunaj 21. avgusta. Popoludne ob 1. uri ministerski svet pod predsedstvom cesarja. Sveta udelže se ministri Tisza, Szapary, Bedeković, ban Pejačević. Predmet so nemiri v Zagrebu.

Zagreb 21. avgusta. Jako mirno, a iz Karloveca in Senja poročajo se izgredi zaradi grbov.

Beligrad 21. avgusta. Nemški cesar podelil je ministerskemu predsedniku Piročanacu veliki križ rudečega orlovega reda. Temu odlikovanju prisvaja se politična važnost.

Carigrad 21. avgusta. Črnogorska ministra Radonić in Plamenac dobila sta veliki kordon Medžidje-reda. Sultan je takoj potem, ko je kneza Nikita v avdijenci vzprejel, sam neposredno črnogorskej kneginji brzojavil, da je knez srečno dospel, ter jej čestital na poroki kneginjice Zorke. V političnih krogih govori se o sestanku kneza črnogorskega s knezom bolgarskim.

VABILO
S v izredni občni zbor
telovadnega društva „Sokola“
v petek dné 24. avgusta t. l. točno ob
8. uri zvečer
v telovadnici c. kr. višje realke.

S p o r e d :

1. Nagovor podstaroste gosp. Srečko Nollija.
2. Volitev staroste.
3. Posamični nasveti društvenikov.

Častiti gospodje člani društva „Sokola“ prosijo se najujudneje, naj se blagovolijo v mnogobrojnem številu udeležiti omenjenega zborovanja

V Ljubljani, dné 21. avgusta 1883.

Odbor „Sokola“.

Poslano.

Čestiti gospod urednik!

Ustrežete mi, če v svoj cenjeni list sprejmete naslednje vrstice:

V „Ljubljanskem Zvonu“ št. 8. berem: „... Pravijo, da je gosp. Stritar svojo ... odo razdelil med narod v 3000 iztisih. Možno, „Ljubljanski Zvon“ ni videl nobenega.“

Primerno se mi zdí nekoliko besed izpregovori v pojasnilo. Naprošen sem bil, naj se tudi jaz s kako pesnijo ali drugim priležnim spisom udeležim nameravane deželne slavnosti. Rad sem obljudil; ali moje okolnosti so nanesle tako, da mi je bilo čisto nemogoče izpolniti svojo obljubo. Ker mi je pa težko delo, da bi se ravno moja pripomoč pogrešala tam, kjer se je vse tako lepo trudilo, storil sem, kar mi je bilo moč ter spisal prav v zadnjem trenotji po mojih mislih prilikom primerno pesem, ki naj bi izraszevala moje misli in čute brez vsega bizantinstva. Té pesmi sem dal natiskniti 4000 iztisov ter izročil jih vse gospodu prof. H-u s prošnjo, naj preskrbi, da se razdelé med ljudstvo. Gosp. H. je prevzel ta trud s pravo gorečnostjo in storil vse, da se je pesem razdelila, za kar se mu še jedenkrat tu toplo zahvaljujem. Pri odhodu sem ga še prosil, naj mi telegrafoma poroči, ko bi merodajni može želeti še več iztisov; z veseljem bi jih bil poslat, kolikor bi se jih bilo želetelo; to malo žrtev menil sem da sem pač dolžan svoji domovini. Žele sem pa tudi, naravnost rečem, da pesem pride med narod; saj je bila vendar le niemu namenjena, cesar ne potrebuje mojih svetov. Več iztisov se ni zahtevalo, ali poslanih 4000 (ne 3000) se je razdelilo; če ne tako, kakor bi bilo želeti, moja škoda, ali ne moja krivda. Namen moj je bil dober, za drugo nesem odgovoren. Ime moje se je razglasilo preti moji volji.

Z odličnim spoštovanjem.

J. Stritar.

V Steinbachu 16. avgusta. 1883.

Poziv.

Opiraje se na dopis „iz Notranjskega“ v št. 181 „Slov. Naroda“ z dne 9. t. m. prosim uljedno p. n. gospode pevce, kateri žele pri narodni slavnosti skupne Notranjske dne 2. septembra t. l. sodelovati, da se najdalje do 18. t. m. oglašé, da zamorem vsakteremu dolične note doposlati. Peli bodemo že v lanskem sporedru določene pesni:

D. Jenko: „Naprej“,

A. Hajdrih: „Jadransko morje“ in

G. E senhut: „Ustaj rode“.

Ob jednem prosim tudi p. n. gospode darovalce dobitkov za dobrodelno loterijo, kateri dobitkov še nese poslali, da mi le-te direktno ali pa po gospodih poverjenikih širšega odbora do 25. t. m. preskrbe.

Gledé na dobrodelni namen loterije in slavnosti prosimo obilega sodelovanja p. n. gospodov pevcev in uspešne podpore slavnega občinstva.

V imenu ožjega odbora:

J. Lavrenčič,
 blagajnik.

Načrt

konjsko dirko,
 katera se vrši
 v nedeljo 2. septembra 1883 ob 3. uri popoludne
 v Žavci v Savinski dolini.

I. Pričetna dirka

velja za žrebce in kobile V. konjerejskega okoliša ali sploh Savinjskega plemena konjskega. Konji ne smejo več, kakor pet let stari biti. Posestnik mora dokazati, da je njegov konj Savinjskega plemena. Pot, kateri ima konj jedenkrat predirjati, meri jeden kilometer.

Prvo darilo (državno) je 5 zlatov, drugo 3 zlate, tretje 2 zlata.

II. Dirka plemenских konj

velja za kobile in licencirane žrebce V. konjerejskega okraja, t. j. plemena Savinjskega. Pri kobilah mora posestnik dokazati, da so zadnja tri leta žreve imele. Pot za dirko jeden kilometer dolg in konj jo mora dvakrat predirjati.

Državna darila: prvo darilo je 8 zlatov, drugo 4 zlate, tretje 3 zlate, četrtto 2 zlata, peto 1 zlat.

III. Društvena dirka.

Konj bodi star kolikor koli in plemena katerega bodi. Dirkni pot, jeden kilometer dolg, mora dvakrat predirjati.

Prvo darilo znaša 8 zlatov, drugo 5 zlatov, tretje 4 zlate, četrto 2 zlata, peto 1 zlat.

Konje je treba dan poprej oglasiti pri gospodu Hausenbichlerji v Žavci. Kot dirkarska pravila veljajo ona Graškega dirkarskega društva. Vsak, kateri se boče dirke udeležiti, mora biti ud Štajerskega konjerejskega društva in se more do 1. septembra 1883 upisati pri gospodu Hausenbichlerji v Žavci. Pri III. društvenej dirki je plačati 3 gld. založnine.

Listi za sedeže na tribinah se dobivajo pri gospodu Ernestu Širci. Sedežu veljajo 50 kr.

V 1. dan septembra t. l. je v Žavci premiranje konj.

Posestniki konj, ki želé dirke udeležiti se, morajo se v dan dirke do 10. ure dopoludne oglasiti v občinski pisarni v Gradiču, da dobé številke in znamenja, brez katerih se ne morejo udeležiti dirke.

Odbor.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Moč krina v mm.
18. avg	7. zjutraj	739-18 mm.	+ 13.7°C	sl. zah.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	739-54 mm.	+ 17.2°C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	740-18 mm.	+ 14.9°C	sl. svz.	d. jas.	dežja.
19. avg	7. zjutraj	741-02 mm.	+ 12.8°C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. pop.	739-44 mm.	+ 21.6°C	sl. svz.	jas.	
	9. zvečer	739-84 mm.	+ 15.4°C	sl. zah.	jas.	dežja.
20. avg	7. zjutraj	729-32 mm.	+ 10.8°C	brevz.	megl.	0.00 mm.
	2. pop.	737-12 mm.	+ 23.4°C	sl. svz.	jas.	
	9. zvečer	738-06 mm.	+ 17.0°C	brevz.	jas.	dežja.

Srednja temperatura je znašala + 15.3°, + 16.6° in + 17.1°, odnosno za 3.6°, 2.2° in 1.5° pod normalom.

Dunajska borze.

dné 21. avgusta t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Papirna renta	78	gld.	75	kr.
Srebrna renta	79	—	45	—
Zlata renta	99	—	85	—
5% marčna renta	93	—	50	—
Akcije narodne banke	538	—	—	—
Kreditne akcije	297	—	70	—
London	119	—	80	—
Srebro	—	—	50	—
Napol.	—	—	65	—
C. kr. cekini	—	—	35	—
Nemške marke	58	—	—	—
4% državne srečke iz 1. 1854	250	gld.	120	—
Državne srečke iz 1. 1864.	100	gld.	170	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	—	80	—
Ogrska zlata renta 6%	119	—	90	—
" papirna renta 5%	88	—	65	—
5% Štajerske zemljšč. odvez. oblig.	103	—	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	114	—
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	118	—	15	—
Prior. oblig. Elizabethine zapad. železnice	107	—	25	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—	—	—
Kreditne srečke	100	gld.	173	—
Rudolfove srečke	10	—	21	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	—	111	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	227	—	20	—

Zahvala.

Iskreno zahvalo izreka s tem Vrniški požarni brambli za prislrični, tovariški vzprejem, za postrežljivo prijaznost gospoda načelnika in sploh vsega možtva (557)

Ljubljanska prostovoljna požarna bramba.

Zahvala.

Povodom smrti našega nepozabljivega sina, oziroma brata

TEODORA

izrekamo za darovane mnogobojne vence, kakor tudi za mnogobojno udeležbo pri pogrebu svoj najiskrenejši zahvalo.

(556) Rodbina Mathian.

Zahvala.

Podpisana rodbina izreka vsem sorodnikom, priateljem in znancem sréno zahvalo za blago sočutje in obilno udeležbo sprevoda nepozabljivega nam dragega

Ignaci-a Doxat-a,

posebno pa slavnej Čitalnici in njenemu pevskemu zbornu za premili in ganljivi nagrobni, gospodu P. Beseljak-u, e. kr. beležniku, za sočutni nagrobni govor, vsem dariteljem krasnih vencev, ter nam bosta v tolažbo in zadostilo občna ljubav in spoštovanje, katero je ranjki užival v polnej meri.

V Postojini, dné 18. avgusta 1883.

Ana Doxat, roj. Vieten,
 soprga.

Amalija Doxat, Ivan Doxat,
 hči. stotnik konjice, orat.

Ivan Kavčič,
 stric. (555)

Prodaja se hiša

z vrtom, ležeča v Ljubljani na Krakovskem nasipu št. 16, na katerej lahko ostane uknjiženih 3000 gld.

— Kupnina znaša 6500 gld. in daje 426 gld. na jemnino. — Natančneje se izvē brez vsakih posredovalcev na Kongresnem trgu št. 12 v II. nadstropji dopoludne od 10.—12. ure. (528—3)

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljuje se slavnemu občinstvu za do sedaj mi izkazano zaupanje kot delovodja pri gospoj Aut. Jakščovej udovi, naznanim ob jednem, da sem z današnjim dnevom izstopil ter bodem svoj krojaški posel nadaljeval pod svojo firmo.

Zagotovljam solidno delo in nizko ceno ter točno postrežbo, prosim, da me slavno občinstvo počasti z obilimi naročili.

Spoštovanjem

RADOSLAV MILAVEC,
 krojač,

(554—1)

</